

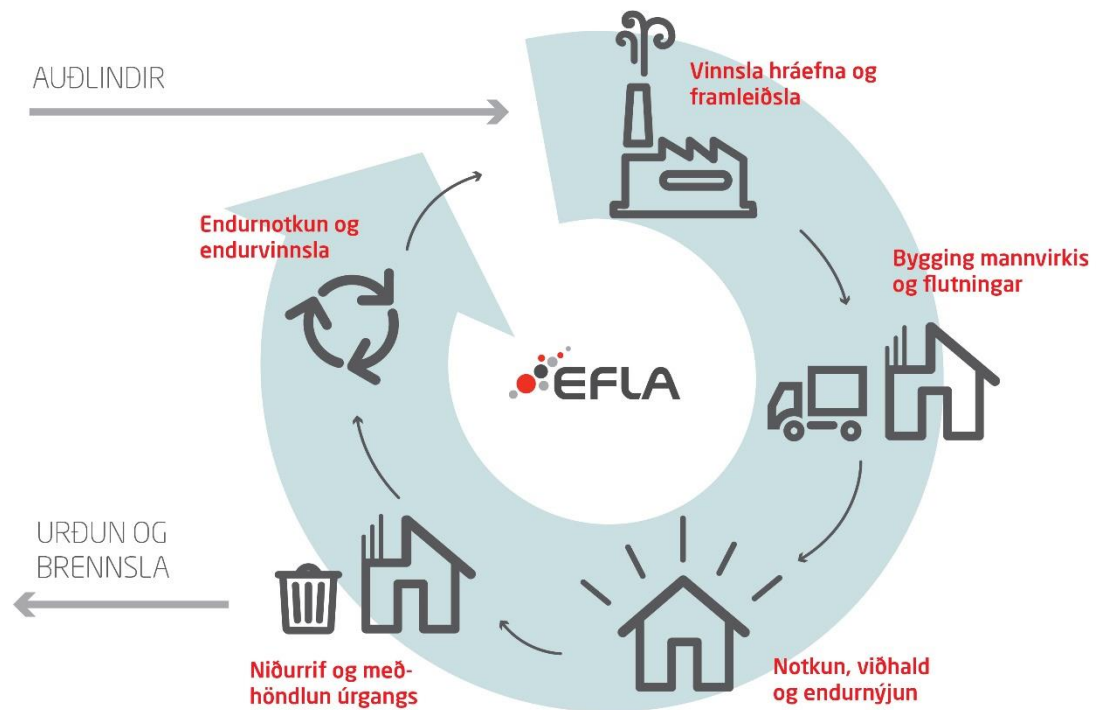
22. maí 2018

Endurvinnsla steypu til vegagerðar

Þorbjörg Sævarsdóttir
Guðni Jónsson

Úrgangur er auðlind

Skoða þarf allt vistferli vöru og þjónustu og tryggja að úrgangur verði afurð til endurnotkunar og endurvinnslu.

Endurvinnsla / endurnýting

- Endurvinnsla og endurnýting efna, að verða mikilvægari og alþjóðakröfur að verða strangari.
- Kröfur til landfyllinga eru að aukast, bæði hvað varðar magn og gæði efnis sem fer í fyllingar.
- Stöðugt er erfiðara að fá ný/breytt námuleyfi.
- Stöðugt erfiðara að finna góðar námur.

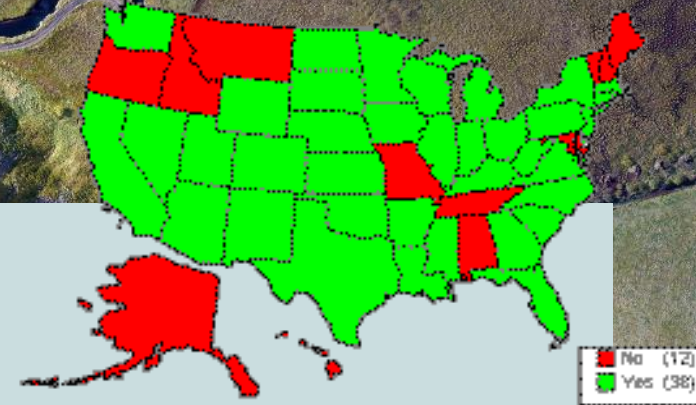
Endurvinnsla steypu til vegagerðar

- Steypuafgangar steypustöðva
- Niðurbrotin steypa úr mannvirkjum
- Hellur og múrsteinar

Evrópustaðlar

- Áhersla lögð á eiginleika en ekki uppruna efnisins:
  - Skiptir ekki máli hvort efnið komi úr námu, sé framleitt eða endurunnið fyrir bundin og óbundin efni í almenn byggingarverkfræðileg verkefni þ.m.t. vegbyggingar.
- Gerðar „hefðbundnar“ prófanir og kröfur til steinefna.

Aðrar þjóðir

- **Svíþjóð** (2004) → „Allman teknisk beskrivning, Krossad betong i vägkonstruktioner“ (2004)
- **Noregur** (2013) → „Bruk av knust betong i vegbygging“ og N200.
- **Danmörk** (2004) → „Ubundne bærelag af knust beton - efter europæiske standarder, Vejteknisk Institut Rapport 130“
- **Bandaríkin** (FHWA) (1998) → leiðbeiningar um endurnýtingu á ýmsum hliðarafurðum til vegagerðar, og þar á meðal steypu.
  - 2016 → 38 af 50 fylkjum farin að nota endurunna steypu í burðarlög vega.
- **Bretland** – 2013, var þörfin 200 milljón tonn steinefnis – 57 milljón tonn endurunninn.

Steypuafgangar steypustöðva

- Talið er að á Íslandi falli til um 15.000 m³ af ónotuðum steypuafgöngum árið 2018 → landfyllingar og urðun.
- Steypuafgangar eru gott efni sem víða annars staðar er endurunnið og notað í mannvirki eins og:
  - Burðar- og styrktarlög vega
  - Í hjólreiða- og göngustíga
- Talið er að endurunnin steypa geti verið betri en hefðbundin steinefni þar sem óhvarfað sement binst og styrkir burðarlagið.

Brotin steypa – vegagerðarefni

- Notaðir voru steypuafgangar frá Steypustöðinni hf.
- Steinefnaframleiðandinn Vatnsskarðsnámur Alexander Ólafsson ehf. braut efnið.
- Efnið var forbrotið í kjaftbrjót → harpa → kónbrjótur → harpa.
- Efnið var brotið niður í 0/22 mm.

Brotin steypa – vegagerðarefni

- Eftir brot var efnið prófað á rannsóknarstofu EFLU.
- Markmið verkefnisins var að kanna hvort að efnið uppfylli kröfur Vegagerðarinnar til burðarlagsefnis

Niðurstöður prófanna

- Kornadreifing – fínefnainnihald helst til hátt
- Kornalögun – Fl_5 eða 5% → krafa >20% fyrir $\text{ÁDU}_p \geq 400$
- Styrkleikapróf – LA 24,8% → krafa >25% fyrir $\text{ÁDU}_p \geq 400$
- Berggreining – ekki framkvæmd
  - steypu steinefnið líklega ferskt nokkuð blöðrótt basalt
- Brothlutfall – ekki prófað en verður prófað
- Húmus / þjálmi:
  - Við sjónmat sást engar lífrænar leifar
  - Steinefni í steypu laust við lífrænar leifar og ekki þjált
- Frostþolspróf – ekki prófað en verður prófað

Niðurstöður

- Fyrstu niðurstöður þessa verkefnis og reynsla annarra gefa tilefni til bjartsýni → erum með **gott efni** sem ætti að **nýta** í stað þess að urða og setja í landfyllingar.
- Sýnt hefur verið fram á **aukin styrk** burðarlaga í vegum þar sem brotin steypa hefur verið notuð.
  - Óhvarfaði hluti sementsins binst eftir að vera kominn í veginn.

Niðurbrotin steypa úr mannvirkjum

- Svipar til steypuafganga, nema efnið er ekki „hreint“ þ.e.a.s. aðskotaefni eru í steypunni s.s:
  - Járn
  - Einangrun
  - Plast
  - Timbur
- Helsti veikleiki efnisins er í aðskotaefnum.
- Notað í mannvirki eins og:
  - Umferðarlitla vegi
  - Bílastæði
  - Göngu- og hjólastíga

Endurvinnsla frálagsefna í vegagerð

- Hvaða úrgangsefni og aukaafurðir væri hægt að nýta í vega- og hafnargerð þ.m.t. í götugögn á Íslandi. Skoða þarf í hvað á að nýta efnin og hversu mikið magn er af efninu?
- Hvaða búnaður þarf að vera til staðar þ.a. hagkvæmt sé að endurnýta tiltekið úrgangsefni?
- Er einhver ávinningur í að fara markvist að safna ákveðnum úrgangsefnum og aukaafurðum?

Endurvinnsla frálagsefna í vegagerð

- **Dekk / gúmmí** – t.d. hraðahindranir, bílastæða “stopparar” & skilta undirstöðu
- **Plast** – t.d. vegstikur, girðingarstaurar & í malbik.
- **Gler** – t.d. endurskin yfirborðsmerkinga & undirlag stofnbrauta

Pakka áheyrnina

